

HØGSKOLEN
i Buskerud

Programplan for grunnskolelærerutdanning for 1. - 7. trinn

Studieårene 2010-2014

Bachelornivå
240 studiepoeng

Kull 2010

Oslofjordalliansen,
studiested Drammen
Lærerutdanning

Høgskolen i Buskerud
Postboks 251
3603 Kongsberg

Tlf: 32 20 64 00
E-post: Info.drammen@hibu.no

Dato	Sign	Endring
2010-08-16	TSTR	Ny programplan og fagplaner
2010-08-18		Godkjent i HIBUs utdanningsutvalg

INNHALDSFORTEGNELSE

Programplan

<i>Innledning</i>	3
<i>Opptakskrav</i>	4
<i>Kvalifikasjoner</i>	4
<i>Internasjonalisering</i>	4
<i>Læringsutbytte</i>	5
<i>Læringsaktiviteter</i>	6
<i>Deltakelse</i>	7
<i>Progresjon</i>	7
<i>Læringsformer</i>	7
<i>Praksis</i>	7
<i>Vurdering</i>	8
<i>Skikkethetsvurdering</i>	9
<i>Studieinnhold</i>	9
<i>Tverrfaglige perspektiver og temaer</i>	9
<i>Fritaksbestemmelser</i>	9
<i>Studiekvalitet og studentmedvirkning</i>	10
<i>Studiemodell</i>	10

Fagplaner

<i>Pedagogikk og elevkunnskap 1-4</i>	11
<i>Praksisopplæring for 1. – 7. trinn</i>	23
<i>Norsk 1</i>	31
<i>Religion, livssyn og etikk 1</i>	36
<i>Matematikk 1</i>	42

INNLEDNING

Grunnskolelærerutdanning for 1. – 7. trinn er en 4-årig profesjonsutdanning som utgjør 240 ECTS/studiepoeng. Utdanningen er et heltidsstudium som omfatter obligatorisk praksisopplæring alle fire studieår.

Utdanningen er regulert i Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1. – 7 trinn og 5. – 10. trinn av 1.mars.2010. Rammeplanforskriften finnes på www.lovdatab.no.

Grunnskolelærerutdanningen er forskningsbasert og profesjonsrettet. Alle fag er forankret i praksis og har fagdidaktikk og grunnleggende ferdigheter integrert.

OFAs grunnskolelærerutdanning 1.- 7. i Drammen tilbys av høgskolene i Buskerud, Vestfold og Østfold i samarbeid. Programplan og fagplaner er spesielt utarbeidet for denne utdanningen. I utdanningens to første år deles undervisningsansvaret for hvert fag på to av institusjonene på følgende måte:

Pedagogikk og elevkunnskap:	Høgskolene i Vestfold og Buskerud
Norsk:	Høgskolene i Vestfold og Buskerud
Religion, livssyn og etikk:	Høgskolene i Østfold og Vestfold
Matematikk:	Høgskolene i Buskerud og Østfold

Det vil også samarbeides om fagtilbud i Drammen de to siste årene i tillegg til at studentene da får mulighet til å ta fag ved alliansens andre studiesteder.

Utdanning for interkulturell kompetanse, menneskerettigheter og inkludering

OFAs grunnskolelærerutdanning for 1. – 7. trinn legger vekt på å kvalifisere lærere for en flerkulturell skole i et samfunn som preges av mangfold og endring. Studentene skal utvikle evne til å anerkjenne, respektere og gi rom for ulike uttrykk for mangfold i klasserommet og i samfunnet, og evne til å skape et inkluderende læringsmiljø som legger til rette for den enkelte elevs læring og utvikling. Studentene lærer å forstå forskjellige uttrykk for mangfold (f. eks. etnisitet, kjønn, funksjonsevne og sosial bakgrunn) og se dem i politiske, kulturelle, juridiske og strukturelle perspektiver. Gjennom refleksjon, kunnskap og forståelse for mangfold i samfunnet, i utdanning og i individet, skal studenten utvikle ferdigheter og holdninger som kan skape et godt grunnlag for god kommunikasjon med barn og foreldre. Dette innebærer et aktivt og bevisst arbeid for barnets rettigheter i skolen. Studentene lærer om menneskerettigheter og spesielt barns rettigheter i profesjonsetisk sammenheng.

I tillegg til at disse perspektivene skal trekkes fram og drøftes som en naturlig del av alle fag i utdanningen, skal studentene delta i obligatoriske seminarer/verksteder som trekker fram ulike sider ved mangfold og inkludering i utdanning. Disse omfatter:

- Kulturkompetanse, mangfold og identitetsdannelse
- Verdipluralisme og verdiformidling i skolen
- Konflikter og konflikthåndtering mellom elever.
- Flerspråklighet som berikelse i klasserommet.
- Skole-hjem-samarbeid
- Systematisk og helhetlig arbeid mot mobbing, rasisme, og diskriminering på bakgrunn av elevers etniske, religiøse eller kulturelle tilhørighet.
- FNs barnekonvensjon, urbefolkning og minoriteters rettigheter, og skolens forpliktelser
- Migrasjonsperspektiver på skole og utdanning

Programplanen må sees i sammenheng med planene for det enkelte fag og for praksis.

OPPTAKSKRAV

Det er krav til generell studiekompetanse for opptak til studiet. I tillegg kommer karakterkrav:

- Minimum 35 skolepoeng (karakterpoeng og eventuelle realfagspoeng)
- Minimum gjennomsnittskarakter 3 i norsk og matematikk
Norsk: Gjennomsnitt av hovedmål, sidemål og muntlig, standpunktkarakter og eksamen.
Matematikk: Gjennomsnitt av alle matematikkurs som står på vitnemålet, standpunktkarakter og eksamen.

Alle studenter må ved semesterstart første og fjerde studieår legge fram politiattest for å kunne delta i studiets praksisopplæring. Attesten må ikke være eldre enn tre måneder ved oppstartsdato. Attesten er kun gyldig i tre år fra og med studiestart, og ny attest må derfor leveres før fjerdeårspraksis.

KVALIFIKASJONER

Ved fullført 4-årig utdanning oppnår studenten tittelen "Grunnskolelærer for 1. – 7. trinn" og får da formell undervisningskompetanse for grunnskolens småskole- og mellomtrinn.

Etter fullført bachelorgrad har studenten mulighet til å gå over til en femårig mastergradsutdanning. De forskjellige masterutdanningene har forskjellige opptakskrav mht fagsammensetning og omfang. Studentens fagvalg de første tre årene vil derfor avgjøre hvilke mastergradutdanninger det blir mulig for vedkommende å få opptak på.

INTERNASJONALISERING

Flerkulturelle, globale og internasjonale perspektiver er viktige elementer i OFAs grunnskolelærerutdanning i Drammen. De tre høyskolene i Oslofjordalliansen har samarbeid med utdanningsinstitusjoner over hele verden. I grunnskolelærerutdanningen oppmuntrer vi til og legger aktivt til rette for et internasjonalt semester i 4. studieår.

Planleggingen for et internasjonalt semester bør begynne senest ett år før planlagt utenlandsopphold. Utenlandsoppholdet bør være relevant i forhold til studentens valg av faglig fordypning eller tematisk fokus. Faglærere og studieleder kan bistå i valg av egnet studiested ut fra studentens faglige målsettinger. Internasjonal koordinator vil være behjelpelig med veiledning omkring utvekslingsordninger, stipend, og finansieringsordninger.

Bruk av engelskspråklige forelesninger og engelskspråklig litteratur i ulike emner skal forberede studenten til å se norsk skole i internasjonalt perspektiv, og forberede til utenlandsopphold.

Innen enkelte fag og emner i lærerutdanningen kan obligatoriske studieturer til utlandet forekomme. Disse er nærmere beskrevet i emneplaner og semesterplaner.

En av praksisperiodene i 3. eller 4. studieår kan gjennomføres ved en internasjonal skole i Norge, eller ved en grunnskole i utlandet. Studenter som ønsker å søke om en slik praksisplass må ha bestått tidligere praksisperioder i utdanningen, ha normal studieprogresjon og gjennomsnittskarakter C eller bedre i alle fag.

Praksis i utlandet skal planlegges og godkjennes på forhånd, og skal gjennomføres ved en skole Høgskolen i Buskerud har samarbeidsavtale med, eller ved en skole som er praksisskole for en av våre samarbeidsinstitusjoner i utlandet.

Læringsutbytte for internasjonal aktivitet i lærerutdanningen:

Studenten

- tenker globalt og inkluderende, og kan drøfte saker og problemstillinger i lys av forskjellige perspektiver
- forstår hvilken betydning lokale beslutninger og handlinger kan ha i internasjonal og global sammenheng
- har forståelse for norsk skole og utdanning i et internasjonalt og komparativt perspektiv
- ser betydningen av internasjonale og globale perspektiver i egen yrkesutøvelse
- har kritisk bevissthet om dimensjoner i egen kulturell identitet
- verdsetter språklig og kulturelt mangfold og forstår hvordan disse kan utnyttes positivt i utøvelsen av læreryrket

LÆRINGSUTBYTTE

Rammeplanforskriften for grunnskolelærerutdanningene spesifiserer hvilket læringsutbytte den enkelte utdanning skal gi særskilt, men også felles læringsutbytte for de to utdanningene. Forskriften er gjengitt i det følgende:

Kandidaten skal etter fullført grunnskolelærerutdanning ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, som fundament for arbeid i skolen og videre kompetanseutvikling.

KUNNSKAP

Kandidaten

- har faglige og fagdidaktiske kunnskaper i matematikk, norsk og øvrige fag som inngår i utdanningen, og solid kunnskap om begynneropplæring for de yngste elevene i fagene og lesing, skriving og regning
- har kunnskap om arbeid med elevenes grunnleggende ferdigheter i å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne og bruke digitale verktøy i og på tvers av fag
- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen av de grunnleggende ferdighetene tilpasset elever på 1.-7. trinn
- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnehage til skole og barnetrinn til ungdomstrinn
- har kunnskap om barns og unges læring, utvikling og danning i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster
- har kunnskap om klasseledelse og klasse miljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever i en flerkulturell skole
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter og læringsressurser og om sammenhengen mellom innhold, arbeidsmåter og elevenes forutsetninger
- har kunnskap om læreplanarbeid og om skolen som organisasjon
- har kunnskap om nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen
- har kunnskap om skolens og lærerprofesjonens egenart, historie, utvikling og plass i samfunnet og om skolens formål, verdigrunnlag, lovgrunnlag, gjeldende læreplaner og ulike elevers rettigheter
- har kunnskap om barns og unges oppvekstmiljø, likestilling og identitetsarbeid

- har kunnskap om barn i vanskelige situasjoner og om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan tilrettelegge for og lede gode og kreative læringsmiljøer
- kan tilrettelegge for estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- kan tilpasse opplæringen til ulike elevers behov, motivere til lærelyst gjennom å tydeliggjøre læringsmål og bruke varierte arbeidsmåter for at elevene skal nå målene
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål
- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan vurdere og bruke relevante forskningsresultater og selv gjennomføre systematisk utviklingsarbeid
- kan i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere spesielle behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan legge til rette for utvikling av kompetanse i entreprenørskap og for at lokalt arbeids- og samfunnsliv involveres i opplæringen

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform
- kan bidra til å styrke internasjonale og flerkulturelle dimensjoner ved skolens arbeid
- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon tilpasset aktuelle klassetrinn
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til læreryrket
- innehar en endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte framtidens skole

LÆRINGSAKTIVITETER

Grunnskolelærerutdanning for 1. – 7. trinn er en profesjonsutdanning som integrerer forskning, teori og praksis med sikte på at studentene skal delta i en dannelsesprosess som ender ut i en faglig og didaktisk kompetent og reflektert praktiker.

Deltakelse i forskjellige læringsfelleskap og på forskjellige læringsarenaer fremmer den individuelle lærings- og dannelsesprosessen. Studiet forutsetter derfor tilstedeværelse og aktiv deltakelse av den enkelte student. Med tanke på virke i grunnskolen legger studiet opp til læringsformer basert på stor grad av samarbeid og også noe tverrfaglighet.

Deltakelse

Grunnskolelærerutdanningen har ansvaret for å fremme studentens dannelse til yrket og for å foreta løpende skikkethetsvurdering av studenten. Dette forutsetter at studenten er til stede i undervisningen og deltar aktivt i læringsfellesskapet. All semesterplanlagt undervisning/aktivitet er det derfor obligatorisk deltakelse på. Studenten plikter også å benytte seg av faglig veiledningstilbud og møte til andre veiledningssamtaler det innkalles til. Gyldig fravær er egen og barns sykdom, samt innvilget velferdspolispermisjon.

For å få adgang til å fremstille seg til vurdering et semester, må studenten ha vært til stede på minst 80 % av semesterplanlagte økter i studiet generelt og i det enkelte fag. Studenten har ansvar for å holde oversikt over eget fravær.

I tillegg til undervisning som har et generelt tilstedeværelseskrav, vil noen økter være merket spesielt som obligatorisk på semesterplanen, dette gjelder også praksis. Slike økter må gjennomføres. Ved gyldig fravær på slike økter i et fag kan studenten få anledning til å «ta igjen» økten ved å gjøre et ekstra arbeidskrav slik at studieprogresjon kan opprettholdes. Det vil fremgå av det enkelte fags semesterplan hvilke økter som har denne formen for obligatorikk. Studiet har også noen tverrfaglige forelesninger eller seminarer som fremgår av overordnet semesterplan. Disse kan ikke tas igjen ved ekstra arbeid, men studenten kan ved gyldig fravær få anledning til å delta neste studieår (første-hjelpskurs *må* avvikles før praksis). Ved gyldig fravær i praksis får studenten mulighet til å fullføre ved å ta igjen tapte dager (se plan for praksis).

Progresjon

Studiemodellen viser hva som er forventet progresjon for kullet. Ved spesielle behov kan en student søke om å få utarbeidet en utdanningsplan som avviker fra studiemodellen, for øvrig skal studenten delta i undervisning og fremstille seg til vurdering til de tider studiemodellen spesifiserer.

Fag og praksis fra første studieår må være fullført før studenten kan begynne på sitt tredje studieår, fag og praksis fra andre studieår må være fullført før fjerde studieår påbegynnes. Fjerde studieår kan heller ikke påbegynnes uten at studenten har levert bacheloroppgave til vurdering.

Læringsformer

Studentene vil gjennom studiet møte varierte læringsformer, bl.a. forelesninger, seminarer, gruppearbeid, mappeinnleveringer, fremlegg av eget arbeid, veiledning, praksisopplæring og deltakelse i forskningsprosjekt.

Oslofjordalliansen benytter Fronter som læringsplattform og informasjonskanal. Det er den enkelte students plikt å holde seg oppdatert på den informasjon som publiseres i studentens Fronter-rom. Det forutsettes at studentene har egne bærbare PCer som er egnet til studiebruk.

Det stilles arbeidskrav til studentene hvert semester, disse fremgår av fagenes semesterplaner. Arbeidskravene skal være et ledd i studentens læringsprosess, men også et grunnlag for vurdering av faglig utvikling. Godkjente arbeidskrav er en forutsetning for å kunne fremstille seg til eksamen.

Praksis

Grunnskolelærerutdanningen er en profesjonsutdanning hvor læring og dannelse foregår knyttet både til teori og praksis. Praksisfeltet generelt, og praksisopplæringen spesielt, skal være en læringsarena for studentene på lik linje med høyskolens forelesninger.

I løpet av de fire studieårene skal studentene ha veiledet praksisopplæring på til sammen 100 dager. Denne praksisopplæringen foregår ved utdanningens samarbeidende praksisskoler i Drammen og nabokommunene, og studentene blir utplassert på en ny skole og et nytt årstrinn hvert studieår.

I tillegg til den veiledete praksisopplæringen skal studenten i løpet av studiet ha praksis i form av aktiv deltakelse i leksehjelp, en skoleovertakelse og et forskningsprosjekt i grunnskolen.

Praksis har egen emneplan som beskriver organisering og læringsutbytte av praksisopplæringen i tråd med nasjonale retningslinjer. Tidspunktene for de forskjellige årskullenes praksisperioder fastsettes for ett år av gangen i samarbeid med praksisskolene og nedfelles i årsplan for praksis.

VURDERING

Studentene vil møte varierte vurderingsformer, både som underveisvurdering og sluttvurdering. Vurderingen vil i mindre grad basere seg på individuelle, skriftlige eksamensformer og i stedet legge mer vekt på mappevurdering og gruppearbeider der dokumentasjon, refleksjon og læring står sentralt. Muntlig høring, praktiske prøver og praksisrelaterte vurderingsformer benyttes også.

Studentene skal gjennom studiets vurderingsformer bli kjent med aktuelle vurderingsformer i grunnskolen. Samarbeid mellom faglærerne og studentene vil gjøre at studentene også får innflytelse på ulike deler av vurderingsordningene og vurderingskriteriene i de ulike fagene. Det framgår av fagplanene for hvert enkelt fag hva slags konkrete vurderingsformer som benyttes.

Det vil gis arbeidskrav i alle fag. Et emnes arbeidskrav må være levert innen angitt frist og godkjent av faglærer før studenten får adgang til vurdering i emnet.

Grunnskolelærerutdanningen skal fremme studentens evne til refleksjon, danning, egen vekst og læring. Studentene har krav på veiledning i forhold til praksis, det enkelte fag og studiet som helhet. Studentene har plikt til å ta i mot veiledning i de situasjoner og det omfang som emneplanene fastsetter.

Karaktersystem

I hht Høgskolen i Buskeruds* eksamensforskrift kan vurdering gis i form av karakteren Bestått/Ikke bestått eller gradert karakter fra A-F, hvor A er beste karakter og F er ikke bestått.

Karakter	Betegnelse	Generell beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

* Siden OFA GLU1 er lagt til studiested Drammen, hører studentene administrativt til Høgskolen i Buskerud og følger denne institusjonens regler og forskrifter.

Skikkethetsvurdering

Grunnskolelærerutdanningen er underlagt skikkethetsvurdering i hht Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning av 30.juni 2006 (www.lovdata.no).

I følge forskriftens § 2 skal det foregå løpende skikkethetsvurdering av alle studenter gjennom hele studiet. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. Ved begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering.

STUDIEINNHOLD

Fagsammensetningen de to første studieårene består av 60 stp pedagogikk og elevkunnskap (PEL) pluss 30 stp i hvert av fagene norsk, matematikk og RLE. I tredje studieår kan studenten i tillegg til PEL velge 30 stp påbygning i et fag eller et nytt fag med 30 stp. I fjerde studieår er det mulig å ta to fag på 30 stp hver eller ett fag på 60 stp.

Kravene til fagsammensetningen for GLU 1.- 7. er at studenten må ha 60 stp fordypning i ett undervisningsfag. Det er også mulig å ta et skolerelevant fag på 30 stp i stedet for et undervisningsfag fjerde studieår.

Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) undervises hvert semester de tre første årene. Studentene kan i tillegg velge enten norsk eller matematikk som gir 60 stp over de to første årene pluss engelsk, naturfag eller samfunnsfag som gir 30 stp i løpet av de to første årene pluss 30 stp det tredje året.

Tverrfaglige perspektiver og temaer

Enkelte perspektiver og temaer er tverrfaglige og behandles gjennomgående av alle fag i utdanningen. Dette gjelder blant annet flerkulturelle og internasjonale perspektiver, begynneropplæring, tilpasset opplæring, vurdering, grunnleggende ferdigheter som definert i Kunnskapsløftet og bruk av IKT som pedagogisk verktøy.

I tillegg kommer enkelte tverrfaglige temaer som bearbeides på obligatoriske forelesninger/seminarer holdt av interne eller eksterne gjesteforelesere. Disse temaene omfatter blant annet interkulturalitet, entreprenørskap og samiske forhold. Slike forelesninger vil fremgå av den overordnede semesterplanen.

Fritaksbestemmelser

Studenter som ikke har vurdering i begge norske målformer fra videregående kan gis fritak fra prøve i en av målformene i norskfaget. Søknad om fritak må vedlegges vitnemål fra videregående skole eller eventuell annen dokumentasjon.

Tidligere utdanning som ikke er grunnskolelærerutdanning *kan* gi grunnlag for fritak for emner eller fag dersom de omfatter fagdidaktikk og praksisopplæring. Fritakssøknader behandles individuelt ut fra disse retningslinjene kombinert med rammeplanforskriftens krav til utdanningens sammensetning. Offisielle karakterutskrifter og fagplaner som bekrefter omfang og innhold av den aktuelle utdanningen må vedlegges søknaden.

Fritak føres på vitnemålet. (Jfr.rammeplanforskriften av 1.3.2010)

Studiekvalitet og studentmedvirkning

Studentene vil vanligvis bli organisert slik:

- Årskullet: alle studentene på studieprogrammet GLU1-10
- Praksisgruppe: gruppe på fire studenter som gjennomfører praksis sammen. Praksisgruppene endres hvert år.
- Arbeidsgrupper: studentene kan inndeles i større eller mindre arbeidsgrupper for faglig arbeid, disse kan variere fra fag til fag, eller fra oppgave til oppgave.

Studentene er medansvarlige for å utvikle studiekvaliteten ved å bidra aktivt i undervisning og delta i evaluering av emner og læringsmiljø. Årskullet velger hvert år to tillitsvalgte til å representere kullet og i tillegg to fagkontakter for hvert fag de har undervisning i.

ÅRSTRINNSMØTER

1 - 2 ganger pr semester skal det holdes et fellesmøte (årstrinnsmøte) der faglærerne, studieleder, praksiskoordinator og studentrepresentanter/tillitsvalgte deltar. Fellesmøtet skal sørge for kontinuitet i planlegging og gjennomføring av studiet.

Aktuelle arbeidsoppgaver for årstrinnsmøtet er: Generell informasjon; medansvar for samordning, samhold og trivsel på årstrinnet; for- og etterarbeid i forbindelse med praksis og generell studieevaluering.

FAGUTVALG

Studentene skal også velge 2 fagkontakter for hvert fag de har undervisning i. Minst én gang pr. semester skal det holdes fagutvalgsmøte der faglærerne i det aktuelle faget møter disse studentrepresentantene.

Studiemodell

1. studieår		2. studieår		3. studieår		4. studieår	
1. sem (høst)	2. sem (vår)	3. sem (høst)	4. sem (vår)	5. sem (høst)	6. sem (vår)	7. sem høst	8. sem vår
PEL 1 (15 stp)	RLE 1 (15 stp)	RLE 1 (15 stp)	PEL 2 (15 stp)	PEL 3 (15 stp)	PEL 4 (15 stp)	Fag (15 stp)	Fag (15 stp)
Norsk 1 (15 stp)	Norsk 1 (15 stp)	Matematikk 1 (15 stp)	Matematikk 1 (15 stp)	Fag 3 el. 4 (15 stp)	Fag 3 el. 4 (15 stp)	Fag (15 stp)	Fag (15 stp)
Praksis 30 dager i småskolen 10 timer leksehjelp		Praksis 30 dager på mellomtrinnet Skoleovertakelse		Praksis 20 dager i småskolen		Praksis 20 dager på mellomtrinnet	
Interkultur. 1 Førstehjelp	Interkultur. 2 Trafikkopplæring	Interkultur. 3 Barn i krise	Interkultur. 4 Entreprenørskap	Interkultur.5 Førstehjelp	Interkultur.6 Samiske forhold	Interkultur. 7	Interkultur. 8

Utdanningen skal omfatte normalt fire undervisningsfag (30 stp) med 60 stp i minst ett undervisningsfag. Ett undervisningsfag (30 stp) 4. studieår kan erstattes av et skolerlevant fag.

Etter tredje studieår kan studenten velge å gå videre på et mastergradsstudium for å bli lektor eller fortsette på fjerde studieår, eventuelt med ett semester eller hele studieåret i utlandet.

G1PEL100 G1PEL101 G1PEL102 G1PEL103 G1PEL104	Pedagogikk og elevkunnskap 1-4 PEL 1 PEL 2 PEL 3 PEL 4	60 Studiepoeng 15 stp 15 stp 15 stp 15 stp
Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2010	HØST / VÅR

Fagplanen i pedagogikk og elevkunnskap (PEL) må ses i sammenheng med Programplanen for grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn (GLU 1-7), som bygger på Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn og Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen 1.-7. trinn, og leses i sammenheng med Fagplan for praksis.

Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) er et fag på 60 studiepoeng, som går over tre studieår. Faget består av fire emner, på 15 studiepoeng hver. Siste emne er en bacheloroppgave.

PEL er et overordnet profesjonsfag i lærerutdanningen. Faget skal være samlende og utgjøre den lærerfaglige plattformen i grunnskoleutdanningen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen. Faget skal gi et grunnlag for praktisk-pedagogisk virksomhet og være et kulturfag som kopler perspektiv på historie, kultur og politikk med oppdragelse, utdanning og danning. Faget skal synliggjøre de spenninger og den kompleksiteten som finnes i læreryrket. Forankring i forskningsbasert kunnskap og vitenskapelig tenkning er en forutsetning for alle emnene i faget. I GLU1-7 vil tema som vedkommer begynneropplæring stå sentralt.

Grunnskolelærerutdanningen for 1.– 7. trinn ved Høgskolen i Buskerud legger vekt på å kvalifisere lærere for en flerkulturell skole i et samfunn preget av mangfold og endring. Dette perspektivet gjenspeiles også i fagplanen for pedagogikk og elevkunnskap. Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Lærere må ha forståelse for det flerkulturelle samfunn. Det innebærer oppmerksomhet om kulturelle forskjeller, og ferdigheter i å håndtere disse som en positiv ressurs. PEL skal gi kompetanse i arbeid med barn og ungdom i en skole med språklig og kulturelt mangfold, slik at studentene har gode forutsetninger for å tilrettelegge skolens pedagogiske virksomhet på dette feltet med et ressursorientert perspektiv på de ulike utfordringene i den felleskulturelle skolen og skape et læringsmiljø som fremmer inkludering og toleranse.

Studentene skal ha kunnskaper om lærende lek og lek som metode i skolen for de minste barna. Her vil faget gi en innføring i leketeori og estetisk- og aktivitetsbasert undervisning med fokus på de minste barnas forutsetninger og grunnleggende læring.

PEL skal gi innsikt i skolens oppgaver, organisasjon, formål og mandat, samt det normative og kunnskapsmessige grunnlaget for læreres virksomhet. Faget skal bidra til kandidatenes forståelse av de grunnleggende ferdighetene som sentrale elementer i elevenes læring. Faget skal handle om lærerens ferdigheter i å lede klasser og undervisningsforløp slik at alle elever har utbytte av læringsarbeidet. Faget skal gå inn på sentrale spørsmålsstillinger som gjelder undervisningens mål, form og innhold og de konkrete praktiske utfordringene i læreryrket.

I PEL for GLU 1-7 fokuseres det spesielt på:

- grunnleggende ferdigheter
- grunnleggende lese- og skriveopplæring i en flerspråklig kontekst
- barnets familie- og oppvekstvilkår i en flerkulturell kontekst
- tilpasset opplæring
- læremiddelkunnskap
- koblingen mellom pedagogikk som praktisk og akademisk disiplin

Gjennom teoretiske og praktiske tilnærminger skal studenten selvstendig og i fellesskap reflektere over arbeidet i en flerspråklig og flerkulturell skole på følgende områder: .

PEL 1

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse og varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser
- har kunnskap om begynneropplæringen for ulike elevgrupper
- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

INNHold: Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling

Emnet setter søkelyset på læreres arbeid i møte med eleven, elevgruppen og lærestoffet. Hovedfokus er planlegging, gjennomføring og vurdering av læringsarbeidet. Betydningen av læreres handlinger for å lede, stimulere, variere, aktivisere og gi læringen retning for alle elever på 1.-7. trinn står sentralt, og er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- Lærerens tilrettelegging, lærerrolle, lærerprofesjon og klasseledelse
- Elevens læring
- Grunnleggende ferdigheter
- Læreplanarbeid
- Observasjonsmetoder for praksisopplæring 1. studieår

PEL 2

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer og barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster
- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- har kunnskap om barnet som skolebegynner og om barns språk- og begrepsutvikling som grunnlag for utvikling av grunnleggende ferdigheter
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike medier
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som basis for elevenes utvikling av læringsstrategier og metakognitiv forståelse
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringene som gjelder elever og deres rettigheter

FERDIGHETER

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser

- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan analysere populærkulturelle medieuttrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har forståelse for betydningen av skolens rammefaktorer i relasjon til elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

INNHold : Elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling

Emnet har den lærende eleven i sentrum. Hovedfokuset er tilrettelegging av læringsprosesser for enkeltelever innenfor et stort elevmangfold der hvert enkelt barn med sine unike personlige, sosiale og kulturelle forutsetninger for læring, er en del av skolens fellesskap.

- Emnet vektlegger flerspråklighet som et område i lærerens tilrettelegging av opplæringen. Utfordringene som elevmangfoldet gir for undervisning og læring er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.
- Barne- og elevrettigheter
- Tilpasset opplæring, elevsamtalen, elevvurdering og mappevurdering
- Barns oppvekstmiljø, hjem og familie i en multikulturell kontekst
- Samfunn og kultur – flerkulturelle, fremmedspråklige, minoritetselever
- Medier, spill og barnekultur
- Forskningsmetode - intervju og observasjon
- Barns faglige, sosiale, kulturelle og personlige læring og utvikling
- Inkluderende læringsfellesskap

PEL 3

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, om dens rammefaktorer og styringsstruktur, om samarbeidet med kommende kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling
- har kunnskap om sosialt, språklig, religiøst og kulturelt mangfold for å støtte elevenes læring i en inkluderende skole preget av dialog, toleranse og respekt for den enkelte
- har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
- har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres

- har kunnskap om overgangen mellom barnehage og skole og mellom barnetrinn og ungdomstrinn
- har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
- har kunnskap om demokrati, dannelse og utvikling av identitet, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalsert verden
- har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet, og forstår samarbeidsprosesser på ulike nivå for best mulig å legge til rette for elevenes læring

FERDIGHETER

Studenten

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsnivå i elevenes læreprosesser

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere
- kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalsert samfunn

INNHold: Utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet

Emnet bygger på de to første emnene og omhandler endringer i lærer- og elevrollen i et historisk, filosofisk, samfunnsmessig og internasjonalt perspektiv. Dette innebærer kunnskap om skolen som organisasjon, profesjonelt utviklingsarbeid og profesjonsetisk bevissthet som grunnlag for læreres samarbeid med kolleger, foresatte og ulike instanser. Dette er også hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- Skolen som institusjon, organisering, samhandling med andre deler av samfunnet, historisk utvikling og samfunnsinstitusjon
- Kultur og samfunnskunnskap, demokrati, dannelse og identitetsutvikling, sosialt, språklig, religiøst og kulturelt mangfold
- Kommunikasjon og sosiale ferdigheter, utviklingssamtaler, mobbing og konflikthåndtering

PEL 4

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

FERDIGHETER

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av en egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstilling

INNHold : Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode

Bacheloroppgaven skal være et selvstendig og forskningsbasert skriftlig arbeid der kandidatene skal formulere og svare på en valgt problemstilling. Oppgaven skal knyttes til praksisopplæringen eller andre sider ved skolens virksomhet. Det innebærer at problemstillingen skal reflektere sentrale praktiske, faglige og/eller pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet. Hensikten med oppgaven er å gi en helhetlig og sammenhengende framstilling og refleksjon om sentrale spørsmål i profesjonsutøvelsen.

LÆRINGSAKTIVITETER

Faget skal ha fokus på studentenes læring og legge til rette for studentaktiviteter som fører til forventet læringsutbytte. PEL skal være det samlede faget for utøvelsen av lærerrollen og har et spesielt ansvar for å integrere teori og praksis. Undervisningen skal derfor forberede studentene for praksis

(jfr. egen fagplan for praksis) samt legge til rette for refleksjoner omkring de erfaringer studentene gjør underveis i, og etter praksis.

Fagets læringsteoretiske forankring er påvirket av kognitiv og konstruktivistisk forståelse, men etterstreber også en eklektisk tilnærming hvor studentene får en reflektert og kritisk forståelse av anvendelse av andre læringsteorier.

Den viktigste ressursen i læringsarbeidet er studenten selv. Arbeids- og organiseringsformer må forløse studentenes motivasjon og egenaktivitet. Studentene vil i løpet av studietiden få erfaring med ulike arbeidsmåter. Disse erfaringene skal kvalifisere for de ulike arbeidsmåtene som brukes i grunnskolens trinn 1-7. På denne måten bidrar en til tilnærming mellom teori og praksis.

Studiets metodiske tilnærming er problemorientert og deltakerstyrt.

Undervisningen i PEL skal være eksemplarisk på den måten at den skal benytte ulike undervisningsmetoder som benyttes i arbeidet med å fremme utviklingen av grunnleggende ferdigheter.

Det legges vekt på varierte arbeidsmetoder som forelesninger, diskusjoner, seminargrupper, gruppearbeid med innlevering, logg eller framlegg med responsgrupper, dramatisering, feltarbeid, praksisrefleksjon, vurdering av eget og medstudenters arbeid, veiledning og tverrfaglige prosjekter.

Grunnleggende ferdigheter i PEL 1-3

Ulike perspektiver på grunnleggende ferdigheter inngår på ulike måter i PEL faget. Både som undervisningstemaer, undervisningsformer og som egne prosjekter i samarbeid med andre fag. Et spesielt fokus i grunnskolelærerutdanningen 1-7 er rettet mot grunnleggende lese- og skriveopplæring.

Aktiviteter/seminarer i hvert semester knyttet til PEL-faget og grunnleggende ferdigheter

Tverrfaglige aktiviteter og semesterundervisning inngår i hvert semester, men planlegges innholdsmessig i forhold til semesteremner, grunnleggende ferdigheter og i forhold til de andre fagene. Tverrfaglige aktiviteter og semesterundervisning er obligatoriske.

Under følger forslag til aktiviteter og seminarer.

PEL 1

1. semester

- Å være ny student - Fra elevrolle til studentrolle til lærerrolle
- Observasjons som metode og som grunnlag for planlegging og tilrettelegging av undervisning. Tilhørende praksisoppgave
- Mappemetoden
- Litteraturseminar med lesning av pedagogiske fagtekster
- Klasseledelse og læring i en flerspråklig og flerkulturelle kontekst med fokus på ressursperspektivet

PEL 2

4. semester

- Akademisk skriving, aksjonsforskning, forskningsmetode og intervju
- Tilpasset opplæring
- Estetikk i undervisningen, barnekultur, lek.
- Vurdering for læring
- Grunnleggende ferdigheter i matematikk

PEL 3

5. semester

- Danning i et flerkulturelt samfunn med vekt på myndiggjøring og menneskerettigheter
- Den profesjonelle lærer. Lærerrollen i et historisk og internasjonalt perspektiv. Profesjonsetikk
 - Prosjekt om vold, mobbing, sosiale ferdigheter og konflikthåndtering i skolen

PEL 4

6. semester

- Bacheloroppgaven.
- «Forskningskonferanse» - framlegg av studentenes bacheloroppgaver

Forsknings- og utviklingsarbeider

PEL skal formidle og engasjere studentene i vitenskapelige arbeidsformer, kritisk tenkning og anerkjent, forskningsbasert kunnskap. Grunnskolelærerutdanningen skal gi studentene kompetanse til å nyttiggjøre seg forskning i utøvelsen av læreryrket. Studentene skal i løpet av studiet få innføring i forskning og utviklingsprosjekter samt gjennomføre en egen studie gjennom arbeidet med bacheloroppgaven.

Det skal undervises i forskningsmetode i PEL-emnene.

I PEL 1 fokuseres det på ulike observasjonsmetoder.

I PEL 2 fokuseres det på akademisk skriving, aksjonsforskning og forskningsmetode

I PEL 4 vil metode drøftes i relasjon til ulike vitenskapsteoretiske perspektiver. Videre vil forskning få et spesielt fokus i forbindelse med arbeidet med studentenes bacheloroppgave.

DELTAGELSE

Studentene er ansvarlige for sitt eget læringsmiljø, og deltagelse på forelesninger er forutsetning for å lykkes med å utvikle et spennende og utfordrende læringsmiljø. Det er derfor et generelt krav om 80 % deltakelse i undervisning i alle fag i studiet (jfr programplan).

I noen tilfeller vil gruppearbeid og framføringer av produkter være særskilt obligatorisk, det samme gjelder ulike aktiviteter, seminarer og annet som merkes obligatorisk i programplanen. Slike økter vil framgå av semesterplanen. Det samme gjelder obligatoriske arbeidskrav i det enkelte semester.

VURDERING PEL 1-4

Arbeidskrav

Arbeidskrav som fremgår av fagets semesterplaner må være innlevert innen angitte frister og godkjent før studenten kan fremstille seg til vurdering i semesterets emne.

Veiledning

Veiledning er en vesentlig lærings- og undervisningsform på alle læringsarenaer i profesjonsutdanningen. Veiledning skjer i gruppe og individuelt av faglærere og medstudenter,

Gjennom hele studietiden skal studentene veilede hverandre.

Studentene vil motta veiledning i forbindelse med ulike arbeider gjennom årene.. Obligatorisk veiledning vil framgå av semesterplanen

Vurdering gjennom studietiden

Vurdering er en sentral del av studieprosessen. Det gjelder egenvurdering, men også vurdering fra medstudenter og fra lærere. Lærerutdannernes vurdering, dvs. faglærers og praksislærers, skjer gjennom formativ vurdering (veiledende vurdering/prosessvurdering underveis i studiet) og summativ vurdering (sluttvurdering med sensur). Gjennom hele studiet er det viktig at studenten utvikler en selvstendig evne til å vurdere egen praksis for å kunne justere den om nødvendig.

Mappevurdering er lærerutdanningens måte å sikre formativ og summativ vurdering på,

PRESENTASJONSMAPPE

Arbeidene i presentasjonsmappen velges fra arbeidsmappen etter nærmere oppgitte kriterier til et nærmere avtalt tidspunkt som kunngjøres i semesterplanen. Kriteriene gis av faglærer, og tidspunktet bestemmes av faglærer og studenter. Bare arbeider som er godkjente for evaluering i arbeidsmappen kan ferdigstilles til presentasjonsmappen.

Presentasjonsmappen skal inneholde en innledende *Metatekst*, hvor det redegjøres for følgende:

- Begrunnelse for utvalg av arbeider fra ulike sjangere fra arbeidsmappen.
- Refleksjon rundt de enkelte arbeidene og deres relasjon til fagenes læringsmål
- Refleksjon over teoretiske og praktiske ferdigheter og evnen til å operasjonalisere disse i praksis
- Refleksjon og vurdering av hvordan samarbeid og responsarbeid har vært en viktig del av et ferdig arbeid
- Refleksjon og vurdering av eget arbeid med pensum i studiet
- Refleksjon og vurdering av eget arbeid med studiet som helhet

PEL 1: G1PEL101 Muntlig eksamen basert på arbeidsmappe (15 stp) A-F

Avsluttende eksamen i PEL 1 avholdes i slutten av 1. semester. Hver student skal holde et muntlig innlegg for sensor, lærer og medstudenter:

- Refleksjon og faglig analyse av innholdet i egne mappearbeider
- Refleksjon og analyse av mappearbeidene i lys av pedagogikkfagets mål.
- Refleksjon over pensum
- Refleksjon over egen læringsprosess

Studentens arbeidmappe må godkjennes av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen. Den enkelte student skal i sin arbeidsmappe ha en skriftlig vurdering av en medstudents mappearbeider hvor punktene ovenfor også vurderes.

Muntlig eksamen vurderes samlet. Eksamen teller 15 studiepoeng. Det benyttes bokstavkarakter A-F.

PEL 2: G1PEL102 Presentasjonsmappe (15 stp) A-F

I løpet av 3. semester skal det leveres en praksisrelatert, individuell fordypingsoppgave som må godkjennes av faglærer. Den individuelle fordypningsoppgaven må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Arbeidsmappen må være godkjent av faglærer før eksamensperioden starter. De tre målområdene i pedagogikkfaget skal være dokumentert i arbeidsmappen. Dersom arbeidsmappen ikke blir godkjent, mister studenten retten til å gå opp til eksamen.

Kriterier for presentasjonsmappen blir klargjort ved oppstart av avdelingens eksamensperiode. Presentasjonsmappen teller 15 stp. Presentasjonsmappen vil bli sensurert med egen bokstavkarakter.

PEL 3: G1PEL103 Muntlig eksamen basert på arbeidsmappe (15 stp) A-F

Avsluttende eksamen i PEL 3 avholdes i slutten av 5. semester. Hver student skal holde et muntlig innlegg for sensor, lærer og medstudenter, som skal tilsvare innholdet i en presentasjonsmappe:

- Refleksjon og faglig analyse av innholdet i egne mappearbeider
- Refleksjon og analyse av mappearbeidene i lys av pedagogikkfagets mål.
- Refleksjon over pensum
- Refleksjon over egen læringsprosess og lærerrolle

I tillegg skal den enkelte student forberede og stille spørsmål til en medstudents fremlegg på eksamen.

Før studenten kan fremstille seg til eksamen må studentens arbeidsmappe godkjennes av faglærer. Bokstavkarakter A-F. Muntlig eksamen teller 15 studiepoeng.

PEL 4: G1PEL104 Bacheloroppgave (15 stp) A-F

Studentene får veiledning knyttet til godkjenning av valg av tema, problemstilling, disposisjon, og skriveprosess. Kriterier for bacheloroppgave leveres ut i løpet av første del av 5. Semester.

- Skriftlig innlevering av bacheloroppgaven til fastsatt dato, jfr. årsplan.
- Obligatorisk fremlegg av bacheloroppgave på "forskningskonferanse" for medstudenter, lærere og sensor.

Bacheloroppgaven teller 15 studiepoeng og vurderes med karakter A-F. Det gis ikke vurdering på bacheloroppgaven før PEL1, PEL2 og PEL 3 er bestått.

Vurderingsoversikt for PEL 60 studiepoeng.

Emnekode	Type eksamen	Arbeidskrav	Vurderings- uttrykk	Stp
G1PEL101	Muntlig eksamen – basert på arbeidsmappe	Arbeidsmappe	A-F	15
G1PEL102	Presentasjonsmappe	Fordypningsoppgave Arbeidsmappe	A-F	15
G1PEL103	Muntlig eksamen – basert på arbeidsmappe	Arbeidsmappe	A-F	15
G1PEL104	Skriftlig bacheloroppgave med framlegg på forskningskonferanse	Fremlegg på konferanse	A-F	15

Hvert emne på 15 studiepoeng må bestås for at PEL-faget skal være kompetansegivende i grunnskolelærerutdanningen.

LITTERATUR

PEL er et helt nytt fag. Liste over aktuell litteratur/pensumliste skal foreligge senest ved studiestart. Faglærer vil utvikle konkrete pensumlister knyttet til de ulike temaene i samarbeid med studentene. Pensum skal være på ca 1000 sider pr. emne på 15 studiepoeng og skal dekke følgende temaer:

PEL1

Tema	Ca antall sider	Litteratur
Lærerens tilrettelegging, lærerrolle, lærerprofesjon og klasseledelse	300	
Elevens læring	300	
Grunnleggende ferdigheter	200	
Læreplanarbeid	100	
Undervisning av observasjonsmetoder for praksisopplæring 1. studieår	100	

Manger, Lillejord, Nordahl og Helland. (2010) *Livet i skolen 1 og 2*

Traavik, H., Hallås, O. og Ørving, A.: *grunnleggende ferdigheter i alle fag (2009)*. Universitetsforlaget

Gjøsunde, Peik og Huseby, Roar 2.utgave, 2. opplag (2007): *I FOKUS*. NKS-Forlaget.

Kap 1-6 (ca 100 sider)

Utdanningsdirektoratet: *Læreplanen Kunnskapsløftet 2006*

PEL 2:

Litteraturliste for PEL2 blir gjort tilgjengelig høsten 2011.

Tema	Ca antall sider	Litteratur
Barne- og elevrettigheter	100	
Tilpasset opplæring	200	
Elevvurdering, mappevurdering, porteføljemetodikk, elevsamtalen, digitale mapper	200	
Barns oppvekstmiljø, hjem og familie	100	
Samfunn og kultur – flerkulturelle, fremmedspråklige, minoritetselever	100	

Medier, spill og barnekultur, estetikk og lek	100	
Forskningsmetode - intervju og observasjon	100	

PEL 3:

Litteraturliste for PEL3 blir gjort tilgjengelig våren 2012.

Tema	Ca antall sider	Litteratur
Skolen som institusjon,	300	
Kultur og samfunnskunnskap,	400	
Kommunikasjon og sosiale ferdigheter,	300	

PEL 4:

Litteraturliste for PEL4 blir gjort tilgjengelig våren 2012/høsten 2012.

Tema	Ca antall sider	Litteratur
metode og vitenskapsteori	300	
Bacheloroppgave	700	

G1PRAK100 G1 PRAK101 G1PRAK102 G1PRAK103 G1PRAK104	Praksisopplæring for 1. – 7. trinn 1. årspraksis - 30 dager i småskolen 2. årspraksis - 30 dager på mellomtrinnet 3. årspraksis - 20 dager i småskolen 4. årspraksis - 20 dager på mellomtrinnet	0 Studiepoeng
G1PRAK200 G1PRAK201 G1PRAK202	Annen praksis 10 timer leksehjelp første studieår Skole-/Klasseovertakelse med entreprenørskap 2. år	

Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2010	HØST/VÅR 2010-2014
--------------	---	-------------------------------

Praksis i grunnskolelærerutdanningen er en læringsarena på lik linje med undervisning ved høyskolen. I praksis skal studenten få innsikt i alle sider ved yrket og utvikle forståelse for hva en helhetlig lærerrolle innebærer. Studenten skal i praksis inngå i arbeids- og læringsfellesskap som bidrar til profesjonsdanning gjennom felles planlegging, erfaringsutveksling, analyse og refleksjon.

100 dager av praksisopplæringen er veiledet. I tillegg kommer andre praksisformer som gir et utvidet læringsutbytte.

Det kreves gyldig politiattest for studenter som skal ha praksis i grunnskolen. En student som har normal progresjon i studiet skal levere politiattest ved semesterstart første og fjerde høstsemester.

G1PRAK101: 1. ÅRS PRAKSIS

Læringsutbytte

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om lærerens rolle
- har kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring
- har kunnskap om observasjonsmetoder

FERDIGHET

Studenten

- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning
- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere begynneropplæring
- kan legge til rette for utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bruke ulike arbeidsmåter og læremidler i undervisningen tilpasset småskoletrinnet
- kan med utgangspunkt i relevant teori velge og bruke aktuelle kartleggingsverktøy i opplæringen
- kan bruke vurdering som del av læringsarbeidet og legge til rette for elevenes egenvurdering
- kan observere og lede elevers læringsarbeid

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan diskutere undervisning og læring, fag og elever i lys av profesjonelle, yrkesetiske og flerkulturelle perspektiver
- kan vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- kan håndtere ulike typer tilbakemeldinger fra veileder

Innhold

30 DAGER I SMÅSKOLEN

I første studieår er hovedtemaet for praksisopplæringen lærerrollen, lærerarbeidet og lærerens tilrettelegging for læring av fag for 1.-7.trinn. Dette omhandler:

- Utvikling av egen læreridentitet
- Lærerarbeidet i møte med elever på 1.-7. trinn, elevgrupper og klasser
- Læringsledelse i møte med elever; ledelse av, rutiner og regler for læringsarbeidet
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- Læringsrettet vurdering
- Aktuelle kartleggingsverktøy

G2PRAK102: 2. ÅRSPRAKSIS

Læringsutbytte

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om elevenes utvikling og bakgrunn som utgangspunkt for læring
- har kunnskap om elevvariasjoner og tilpasset opplæring
- har kunnskap om kulturelt mangfold og flerspråklighet
- har kunnskap om kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser

FERDIGHETER

Studenten

- kan utvikle mål for opplæringen og vurdere elevenes måloppnåelse
- kan møte mangfold og elevvariasjon gjennom differensiert opplæring
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et flerkulturelt læringsfellesskap
- kan være tydelig leder og lede læringsarbeid ved å differensiere og variere arbeidsmåter etter gruppestørrelse og undervisningens hensikt

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har innsikt i elevenes læring av grunnleggende ferdigheter og forståelse av fagkunnskap
- har utviklet bevissthet rundt egen kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har innsikt i egen utvikling som lærer
- kan vurdere egen lærerkompetanse og eget læringsbehov

Innhold

30 DAGER PÅ MELLOMTRINNET

Hovedtemaet for praksisopplæringen i andre studieår er eleven i 1.–7. trinn, elevmangfoldet og elevenes møte med skole og fag. Dette omhandler:

- Elevenes faglige, sosiale, kulturelle og personlige læring og utvikling i 1.–7. trinn
- Inkluderende læringsfellesskap
- Variert og tilpasset opplæring, ulike arbeidsmåter
- Lærerarbeid og læringsledelse i flerkulturelle klasserom og i møte med elever med spesielle behov
- Klasseromskunnskap/kunnskap om ulike læringsarenaer

G1PRAK103 OG G1PRAK104: 3. OG 4. ÅRS PRAKSIS

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- har kunnskap om lærerens rettigheter og plikter og om lærerarbeidet på organisasjonsnivå
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen
- har kunnskap om skolen som organisasjon og samfunnsinstitusjon

FERDIGHET

Studenten

- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning for elevgrupper av ulik størrelse
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere begynneropplæring
- kan planlegge undervisning med utgangspunkt i planer for ulike perioder
- kan planlegge og vurdere foreldremøter og utviklingssamtaler med elever
- kan delta i lokalt læreplanarbeid
- kan samhandle med kolleger, skoleledelse, foresatte og andre aktører i skolen
- kan med basis i teori og forskning identifisere mobbing og trakassering og drøfte måter dette kan håndteres på
- kan med basis i teori vurdere og bidra til utvikling av skolens læringsmiljø

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere skolen i forhold til samfunnsmandatet
- har utviklet kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har utviklet læreridentitet basert på profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- har kritisk distanse til egen yrkesutøvelse
- har kunnskap, engasjement og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidig arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører

Innhold 3. årspraksis

20 DAGER I SMÅSKOLEN

Studentene arbeider i tredje praksisperiode videre med hovedtemaene fra første og andre studieår. Et nytt hovedtema for praksisopplæringen tredje studieår er skolen som organisasjon, det profesjonelle fellesskapet og samarbeid med foresatte og andre sentrale instanser utenfor skolen. Dette omhandler:

- Lærerens rettigheter og plikter, lærerarbeidet på organisasjonsnivå og i profesjonelle fellesskap
- Skole- og elevdemokrati, foresatte og elevers rettigheter
- Samarbeid med foresatte, PPT og andre aktører
- Kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- Samarbeid med lokalmiljøet med vekt på entreprenørskap
- Overganger mellom trinnene
- Forskningsbasert kunnskap som utgangspunkt for endring og utvikling i skolen
- Lokalt læreplan- og utviklingsarbeid

Innhold 4. årspraksis

20 DAGER PÅ MELLOMTRINNET

I fjerde studieår vil studentene arbeide videre med hovedtemaene fra de foregående studieårene med vekt på å ha større ansvar for planlegging og undervisning over en lengre sammenhengende periode. Denne perioden organiseres derfor som fire sammenhengende uker.

Praksisopplæring og veiledning skal i størst mulig grad knyttes til de undervisningsfag studenten studerer dette studieåret, men studenten kan i tillegg observere og undervise i sine fag fra de tre første studieårene.

G1PRAK201: LEKSEHJELP

Studenten skal i løpet av første studieår aktivt delta minst 10 timer i en av studenten valgt leksehjelpsordning for mellom- og/eller ungdomstrinn. Leksehjelpspraksis skal være fullført før eksamensperioden starter andre semester.

Studenten leverer skriftlig dokumentasjon på fullført deltakelse til praksiskoordinator i mai første studieår. Aktuelle dager og siste frist for dokumentasjonsinnlevering vil fremgå av vårens semesterplan.

G1PRAK202: SKOLEOVERTAKELSE/TRINNOVERTAKELSE

I andre studieår skal studentkullet ta ansvaret for driften av en skole, eventuelt et trinn i tre-fem sammenhengende dager. Skoleovertakelsen kan finne sted i samarbeid mellom 2.årskullene fra GLU1 og GLU2.

Utnevning av en ledergruppe skjer ved en søknads- og intervju prosess som er praksisskolens ansvar. Organisering og tilrettelegging av selve overtakelsen skjer i samarbeid mellom studentenes ledergruppe og praksisskolens ledelse.

På høyskolen organiseres forberedelse til og oppsummering av skoleovertakelsen som et tverrfaglig prosjekt. Entreprenørskap skal være tema for deler av overtakelsen for alle studenter.

Detaljert ansvarsfordeling og retningslinjer for skoleovertakelser er beskrevet i «Håndbok for skoleovertakelser». Denne og informasjon om hvert studieårs skoleovertakelse publiseres i egen mappe i Praksisrommet på Fronter.

LÆRINGSAKTIVITETER

I praksisopplæringen skal studenten lære ved å delta i alle aktiviteter som ligger i lærerhverdagen og i tillegg aktiviteter som er knyttet til lærerstudentrollen, bl.a.:

- observasjon
- planlegging
- undervisning
- vurdering og evaluering – bl.a. elevvurdering, egevaluering, evaluering av medstudenter og av praksisperioden
- refleksjon muntlig og skriftlig
- møtedeltakelse – både på praksisskolen og på høyskolen
- veiledning – både som veisøker og som veileder av medstudenter
- praksisoppgaver gitt i tilknytning til studiefag
- gruppearbeid
- samarbeid med kolleger, foreldre og eksterne interessenter
- utedager og ekskursjoner
- inspeksjon
- klasseromsorganisering
- annet

FORKUNNSKAPSKRAV

Praksis er progresjonsbasert, det innebærer at en student ikke kan gå videre til neste praksisperiode uten å ha bestått den foregående:

- 1.årspraksis: Ingen forkunnskapskrav
- 2.årspraksis: Bestått 1.årspraksis
- 3.årspraksis: Bestått 2.årspraksis
- 4.årspraksis: Bestått 3.årspraksis

DELTAGELSE

All praksis og tilhørende møter og seminarer er obligatoriske. Gyldig fravær er sykdom, barns sykdom eller innvilget velferdspolisjon. Gyldig fravær må dokumenteres med legeerklæring eller liknende. Alt annet fravær er ikke gyldig fravær.

For å få bestått praksis må studenten ha gjennomført det antall dager som studieårets praksis omfatter. Kun gyldig fravær gir rett til å «ta igjen» tapte praksisdager. Ved skoleovertakelser er det ikke mulig å ta igjen tapte dager, ved fravær fra denne typen praksis må studenten ta hele overtakelsen på ny neste studieår.

Fravær som ikke er gyldig (se over) medfører at praksisperioden må vurderes til ikke bestått.

Fravær fra obligatoriske møter i forbindelse med praksis

- Dersom studentene har gyldig fravær fra praksisforberedelser, må studenten selv sørge for å innhente informasjon om praksisperioden, og selv oppsøke praksisskolen før praksis begynner.
- Ved fravær fra praksisforberedelser og/eller praksisoppsummering vil studenten måtte levere et skriftlig arbeid etter nærmere retningslinjer fra praksiskoordinator for å få praksis godkjent.
- Ved *ikke gyldig* fravær, kan praksis vurderes til ikke bestått.

Fravær i praksisperioden

- Fravær meldes umiddelbart av studenten til praksisskolen ved rektor - eller til annen person etter avtale med praksisskolen.
- Legeattest leveres til praksisskolen med kopi til praksiskoordinator på høgskolen.
- Ved gyldig fravær vil studenten få rett til utsatt praksis. Praksiskoordinator legger til rette for ny praksis, fortrinnsvis i neste ordinære praksisperiode.
- Ved kortere fravær kan student og praksisskole gjøre avtale om å ta igjen fraværet etter endt praksisperiode. Praksiskoordinator på høgskolen må få beskjed om dette fra praksislærer.

VURDERING

All praksis vurderes med karakteren Bestått/Ikke bestått. Ved ikke bestått praksis, må studenten gjennomføre samme praksis på nytt neste studieår. Det andre forsøket må bestå for at studenten skal kunne fortsette profesjonsutdanningen.

Arbeidskrav

Førstehjelpskurs må være gjennomført før praksisstart 1. og 3. studieår. Studenter som har deltatt på førstehjelpskurs i løpet av de siste seks månedene før praksisstart, kan ved å fremlegge dokumentasjon få fritak for deltakelse på utdanningens førstehjelpskurs.

For hver praksisperiode skal studenten i gruppe foreta skriftlig evaluering av praksisukene.

Underveisvurdering

Studenten har krav på løpende formativ vurdering i løpet av praksisperioden. Denne kommer til uttrykk muntlig under veiledning.

Midtveis i perioden skal studenten få midtveisvurdering basert på innholdet i praksiskontrakten, forventet generelt læringsutbytte for studiet og forventet læringsutbytte for den aktuelle

praksisperioden. Midtveisvurderingen skal gis som en individuell samtale og studenten skal få en skriftlig oppsummering.

I alle praksisperioder skal øvingslærere og faglærere være særskilt oppmerksomme på studentens:

- arbeidsinnsats og engasjement
- vilje til læring
- kontakt med barn og unge
- kontakt og samarbeid med praksisveileder, medstudenter og høgskolens faglærere
- ansvarsfølelse og selvstendighet
- yrkesetisk holdning
- evne til selvstendighet og overblikk i undervisningen (stigende krav gjennom studietiden)
- evne til å resonnerer og begrunne pedagogisk arbeid i spenningsfeltet mellom teori og praksis

Når øvingslærer er i tvil om studenten kommer til å klare å bestå praksisperioden i henhold til kravene for de forskjellige periodene, skal studenten snarest få skriftlig varsel om at der er fare for ikke bestått ved avsluttende vurdering.

Avsluttende vurdering

Studiet har veiledet praksis over fire år og i tillegg tre andre praksisformer over de tre første årene.

VURDERING AV VEILEDET PRAKSIS

Praksislærer skriver ved slutten av praksisperioden en sluttvurdering som beskriver studentens oppnådde læringsutbytte i hht praksisplanens forventede utbytte for praksisperioden og studentens praksiskontrakt. Vurderingen uttrykker også studentens skikkethet.

Sluttvurderingen presenteres for studenten i en individuell veiledningssamtale ved praksisperiodens slutt og underskrives av alle deltakende parter. Originalen sendes høyskolen; studenten og praksisskolen får en kopi hver.

Et viktig formål med vurderingen er at den skal motivere til videre engasjement og læring, samt sikre kvalitet og progresjon i det videre praksisløpet. Studenten vil derfor ved ny praksisperiode ta utgangspunkt i tidligere vurderinger ved utforming av praksiskontrakt og alltid overlevere kopi av tidligere vurderinger til ny praksislærer.

Praksisperioden sensureres til Bestått/Ikke bestått på bakgrunn av gjennomføring/godkjenning av arbeidskrav og deltakelse knyttet til det enkelte emnet, samt praksislærers sluttvurdering.

VURDERING AV ANDRE PRAKSISFORMER

Andre praksisformer vurderes til Bestått/Ikke bestått på bakgrunn av dokumentert deltakelse og gjennomføring/godkjenning av eventuelle arbeidskrav knyttet til praksisemnet.

Vurderingsuttrykk

Bestått/Ikke bestått

LITTERATUR

Litteratur knyttet til praksis vil fremgå av de forskjellige fagenes pensum.

ANNET

Valg av praksisskole

Studentene må være innstilt på at de kan bli utplassert i praksis ved hvilken som helst av høgskolens praksisskoler.

Studenten skal så langt mulig ikke plasseres på en skole hvor han/hun har vært ansatt, har barn, foreldre eller annen nær tilknytning som kan gi problemer i forhold til objektivitet i praksissituasjonen. Det er studentens ansvar å gi høgskolen beskjed om slike forhold ved studieårets begynnelse.

I løpet av de fire veiledete praksisperiodene skal den enkelte studenten være i praksis på fire forskjellige praksisskoler, veiledes av minst fire forskjellige praksislærere og så langt mulig ha vært på to forskjellige trinn i småskolen og tilsvarende på mellomtrinnet.

Organisering

De to første årene har hver praksisperiode 30 dagers varighet, fordelt på høst- og vårsemesteret. Tredje studieår og fjerde studieår er praksisperiodene på tjue dager. Fjerdeårspraksis vil normalt legges sammenhengende, mens tredjeårspraksis kan deles opp.

Skoleovertakelser skal vare fra tre til fem dager. I tillegg kommer obligatoriske planleggingsmøter og forberedelsesdager både på høyskolen og på praksisskolen.

Det utarbeides hvert år en egen plan for praksis hvor omfang og tidsfastsettelse for de forskjellige praksisemnene fremgår.

Praksisperm

Studenten skal gjennom studiet samle alle sine praksisrelaterte dokumenter i en mappe/perm. Dokumenter som skal inn her er praksiskontrakter, gruppekontrakter, sluttvurderinger, taushetserklæring, evt. skriftlige midtveisvurderinger, logger og refleksjonsnotater m.m.

Mappens innhold skal alltid vises til ny øvingslærer, men kan også forlanges fremlagt for faglærere og andre representanter for høgskolen ved behov.

Internasjonal praksis

3. eller 4. årspraksis kan gjennomføres ved en av OFAs samarbeidende grunnskoler i utlandet. Det kan også søkes om å få praksisplass ved en internasjonal skole i Norge som OFA har praksisavtaler med.

Studenter som ønsker dette, må søke innen 1. mai foregående studieår og kunne dokumentere normal studieprogresjon med gjennomsnittskarakter C i alle fag.

G1NOR100 G1NOR101 G1NOR102	Norsk 1 Skriftlig eksamen i grammatikk og tekstkunnskap Muntlig eksamen i grunnleggende lese- og skriveopplæring	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2010	HØST/VÅR 2010-2011

Norskfaget i GLU 1 – 7 er eit lærarutdanningsfag som består av 60 stp, norsk 1 (30 stp) og norsk 2 (30stp). Grunnleggjande ferdigheiter er eit gjennomgangstema i heile faget.

LÆRINGSUTBYTTE

Emne 1

«Grunnleggjande språk- og tekstkunnskap i eit profesjonsperspektiv» (15 stp, haust)

KUNNSKAPAR

Studenten

- har kunnskap om korleis barn utviklar språk og omgrep, munnleg og skriftleg
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk og noe innsikt i tilhøvet mellom talemålsvariasjon og skriftspråksnormering
- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk
- har kunnskap om den gjeldande læreplanen for skolens norskfag
- har kunnskap om læring, læreprosessar, arbeidsmåtar, læremiddel og vurderingsformer i norskfaget

FERDIGHEITER

Studenten

- kan observere, planleggje, gjennomføre og vurdere norskundervisning i praksis frå 1. til 7. trinn og grunngi faglege val
- kan bruke ulike vurderingsmåtar i norskfaget
- kan leggje til rette for at elevane kan skrive i ulike sjangrar og medium
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse av, respons på og vurdering av skriftlege elevtekstar for å fremje læring, også for elevar som ikkje har norsk som morsmål
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering og bidra til å utvikle lokale læreplanar

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglege kunnskapar til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag

- viser innsikt i korleis dei grunnleggjande aktivitetane lese, skrive, lytte og tale er viktige reiskapar for opplevingar og sjølvinnsikt, reiskapar for læring og for aktiv deltaking i samfunnet

Emne 2: «Grunnleggjande lese- og skriveopplæring» (15 stp, vår)

KUNNSKAPAR

Studenten

- har kunnskap om lese- og skriveteoriar og om ulike teoriar innan lese- og skriveopplæring, med særleg vekt på begynnaropplæringa
- har kunnskap om lese- og skrivestrategiar og om dei ulike funksjonane lesing og skrivning kan ha for elevars utvikling og læring, med særleg vekt på begynnaropplæringa
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosatetekstar i ulike sjangrar og medium
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har gode kunnskarar om barnelitteratur i ulike sjangrar og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid.
- har kunnskap om litteratur frå nyare tid som rettar seg mot ungdom og vaksne lesarar
- har kunnskarar om ulike typar tekstar, spesielt samansette tekstar som lærebøker og andre læringsressursar og språket i ulike fag, slik at elevane kan lære å utnytte lesing, logisk resonnement og problemløysing som reiskap for læring

FERDIGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke ulike undervisningsmetodar i lese- og skriveopplæringa og skrifforming frå 1. til 7. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan bruke ulike vurderingsmåtar i norskfaget
- kan kartleggje lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan nytte retoriske kunnskarar i arbeid med munnlege og skriftlege tekstar
- kan leggje til rette for at elevar les ulike typar tekstar i tradisjonelle og moderne medium, utviklar lese lyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan reflektere over tekstars kvalitet og bruksområde
- kan leggje til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur tilpassa elevens alder, kjønn, kunnskarar og kulturelle bakgrunn
- kan analysere og tolke ulike typar tekstar og formidle litteratur på varierte måtar
- kan leggje til rette for møte med tekstar på dansk og svensk, både munnlege og skriftlege, og samiske og utanlandske tekstar i omsetjing
- kan vurdere ulike typar norskfaglege læremiddel ut frå ulike kriterium og med tanke på læringsutbyttet til elevane
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, samansette tekstar
- kan stimulere den estetiske sansen til elevane
- kan bruke vurdering som del av læringsarbeidet i norskfaget i praksis

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv
- kan diskutere undervisning og læring, norskfaget og elever i lys av profesjonelle og yrkesetiske perspektiv
- kan vurdere eigen og andres praksis i norskfaget med referanse til teori og forskning

INNHOOLD

Norsk 1 består av to emne (15 + 15 stp) og inneheld desse delemna:

Emne 1

- Norsk grammatikk og tekstlingvistikk i eit komparativt og didaktisk perspektiv
- Analyse og vurdering av elevtekstar og pedagogiske tekstar, også samansette tekstar
- Norskplanen i LK06
- Vurdering
- Skrivepedagogikk

Emne 2

- Lese- og skriveopplæring (1- 7. trinn) med vekt på begynnaropplæringa
- Grunnleggjande tekst- og sjangerteori
- Barne- og ungdomslitteratur
- Litteraturteori og litteraturdidaktikk
- Samtale og retorikk i teori og praksis

LÆRINGSAKTIVITETAR

Arbeidet med faget vil vekse mellom forelesingar, seminar, kollokviearbeid, skriftlege øvingar, obligatoriske munnlege framføringar og rettleiing knytte til obligatoriske arbeid.

Læringsutbyttet i faget skal dokumenterast i ei digital arbeidsmappe. Studentane skal meistre både nynorsk og bokmål, med same krav til begge målformer. Det inneber at studentane må produsere om lag like mye tekst på kvar målform. Studentar som ikkje oppfyller kravet om lik fordeling mellom målformene, kan ikkje rekne med å få arbeidsmappa godkjent. Sjå meir om dette i Programplan 1-7 (lenke?).

Textlesing og tekstproduksjon er sentralt i studiet. Her skal studenten få varierte lese- og skriveerfaringar og -opplevingar. Dei skal få trening i å analysere og vurdere ulike typar skjønnlitteratur og sakprosa, gi og ta i mot rettleiing i ein skriveprosess, legge til rette for gode skrivesituasjonar, bruke skrivning i eigen læreprosess og i utforskande arbeid med faget. Studentane skal skrive både individuelle tekstar og gruppetekstar.

DELTA KING

For at studentane skal kunne gå opp til eksamen i dei to emna, må dei ha ei godkjent arbeidsmappe. Arbeidsmappa består av ulike skriftlege og munnlege arbeid. Omfanget av arbeidsmappa blir fastsett i semesterplanen, men alle studentane skal ha gjennomført eitt obligatorisk munnleg framlegg pr emne. I emne 1 vil framlegget vere i gruppe, i emne 2 vil det vere individuelt. For at studentane skal kunne gå opp til eksamen, må praksisoppgåvene til kvart emne vere godkjent.

Studenten må delta i minst 80 % av undervisninga for å kunne gå opp til eksamen, sjå programplanen for utdanninga.

VURDERING

Lærarstudentar blir vurdert som skikka eller usikka gjennom heile studiet på alle læringsarenaer, sjå Programplan 1-7. For praksisvurdering, sjå Fagplan for praksis.

Arbeidskrav

Der er arbeidskrav i kvart emne som må vere godkjende for at studenten skal kunne gå opp til eksamen:

EMNE 1:

- Arbeidsmappe
- Munnleg framlegg
- Praksisoppgåver

EMNE 2:

- Arbeidsmappe
- Munnleg framlegg
- Praksisoppgåver

Avsluttande vurdering

EMNE 1:

Ved slutten av det første semesteret skal studentane ha ein 6 timars skriftleg skoleeksamen i grunnleggjande grammatikk- og tekstkunnskap. Eksamenen blir vurdert som bestått/ikkje bestått. For å få karakteren "bestått" må kandidaten få karakteren D eller betre.

EMNE 2:

Ved slutten av det andre semesteret skal studenten ha ein munnleg eksamen (på ca 30 minutt) med faglærer og intern eller ekstern sensor. Munnleg eksamen vil ta utgangspunkt i arbeidsmappa. Dei første 8 – 10 minutta skal studenten presentere eitt av produkta frå arbeidsmappa. Resten av eksamenen får studenten spørsmål frå faglærer og evt sensor. Spørsmåla kan ta utgangspunkt i arbeida i mappa og i pensum elles. Eksamenen blir vurdert med bokstavkarakter fra A-F.

Hjelpemiddel til eksamen

Emne 1: Ingen hjelpemiddel er tillate

Emne 2: Til den første delen av eksamenen der studenten skal presentere eit produkt frå arbeidsmappa, kan studenten ha med ein powerpoint-presentasjon eller eit tilsvarande

hjelpemiddel. Til resten av eksamenen kan studenten ha med seg selvvalde primærtekstar.

LITTERATUR

Emne 1: Ca 900 sider obligatorisk pensumlitteratur. I tillegg kjem eit utval primærtekstar til analyse).

Emne 2: Ca 800 sider obligatorisk pensumlitteratur og ca 100 sider selvvalt (som skal knytast til studenten sitt framlegg på munnleg eksamen). I tillegg kjem eit utval primærtekstar til analyse (ca. 15 verk).

Obligatorisk pensum

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
Iversen, H.M., Otnes, H. & Solem, M.S.	<i>Grammatikken i bruk</i> (Emne 1)	Cappelen Akademisk Forlag	2007	978-82-02- 27382-8
Lundberg, I.	<i>God skriveutvikling: kartlegging og undervisning</i> (Emne 2)	Cappelen Akademisk Forlag	2009	978-82-02- 30654-0
Lundberg, I., Herrlin, K og Thorbjørnsen, K.M.	<i>God leseutvikling: kartlegging og øvelser</i> (Emne 2)	Cappelen Akademisk Forlag	2008	978-82-02- 27415-3
Løvland, A.	<i>På mange måtar. Samansette tekstar i skolen.</i> (Emne 1)	Fagbokforlaget	2007	978-82-450- 0584-4
Mjør, I., Birkeland, T og Risa, G	<i>Barnelitteratur: sjangrar og teksttypar</i> (Emne 2)	Cappelen Akademisk Forlag/LNU	2006	978-82-02- 25856-6
Nergård, M. E. og Tonne, I. (red.)	<i>Språkdidaktikk for norsklærere</i> (Emne 1)	Universitetsforlag et	2008	978-82-15- 01307-7
Selj, E. og Ryen, E. (red)	<i>Med språklige minoriteter i klassen.</i> (kap 1-4 + 8-10) (Emne 1 og 2)	Cappelen Akademisk Forlag	2008	978-82-02- 27707-9
Skjelbred, D.	<i>Elevens tekst</i> (Emne 1)	Cappelen Akademisk Forlag	2006	978-82-02- 24767-6
Traavik, H. og Alver, V.	<i>Skrive- og lesestart: skriftspråkutvikling i småskolealderen</i> (Emne 1 og 2)	Fagbokforlaget	2008	978-8-24- 500608-7

G1RLE100 G1RLE101 G1RLE102	Religion, livssyn og etikk 1 Muntlig eksamen vårsemester Skriftlig presentasjonsmappe høstsemester	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2010 studiested Drammen	VÅR/HØST 2011

LÆRINGSUTBYTTE

Nasjonale retningslinjer for lærerutdanning er førende for læringsutbytte og innhold i emneplanen.

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om religionar og livssyn i faget: mangfald og ulike retningar, trusinnhald og oppfatningar, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med særleg vekt på kristendommen og norske forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar: hovudinnhald, historisk bakgrunn og sentrale forteljingar, med særleg vekt på Bibelen
- har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken, særleg menneskesyn og etikk, og om filosofering med barn
- har kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike variantar i bryting med andre menneskesyn gjennom historia
- har kunnskap om etiske teoriar og bruken av desse i høve til nokre aktuelle problemstillingar
- har kunnskap om menneskerettane og FNs barnekonvensjon og diskusjonane om ulike konsekvensar av desse i høve til undervisninga i RLE
- har kunnskap om diskusjonane kring kognitiv forvirring i møte med religiøst og anna kulturelt mangfald
- har kunnskap om grunnskolefaget si historie i hovudtrekk, grunngjeving, innhald og føremål
- har kunnskap om sentrale arbeidsmåtar i faget i høve til dei aktuelle trinna
- har kunnskap om barns gudsomgrep, religiøse førestellingar og opplevingar
- har kunnskap om kva religiøse seremoniar og høgtider har å seie for barn
- har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag

FERDIGHEITER

Studenten

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på ein sjølvstendig og fagleg gjennomtenkt måte med vekt på danningperspektiv og dei fleirkulturelle utfordringane
- kan bruke sentrale arbeidsmåtar i RLE med vekt på arbeidet med høgtider, forteljingar og estetiske uttrykk
- kan setje seg inn i borna sine tankar og førestellingar om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dei om dette

- kan samtale med barn om tilhøve som oppstår i samband med vanskelege livssituasjonar
- kan samarbeide med andre lærarar, elevar og heimen om faget
- kan gjennomføre tilpassa opplæring i RLE, mellom anna med omsyn til elevar med bakgrunn i ulik tru og ulike livssyn
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerande arbeidsmåtar med tilsvarende vurderingsformer
- kan legge til rette for utvikling av dei grunnleggande ferdigheitene i undervisninga
- kan reflektere kritisk over innhaldet og verdimålingane for faget i skolen og over forholdet mellom fag, undervisning og eiga utvikling i yrkesutøvinga
- kan bruke internett og digitale læremidlar på ein kritisk og pedagogisk måte i undervisninga

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse og kan sjå dette i samheng med religiøse og livssynsmessige tradisjonar
- kan leggje til rette for samarbeid mellom heimen, skolen og lokalmiljøet
- har forståing for rolla som verdiformidlar i eit fleirkulturelt samfunn

INNHALD

Religion, livssyn og etikk (RLE) er sentrale omgrep for å forstå hvordan individ og samfunn tar form, og hvorfor vi tenker og handler som vi gjør. Emnet henter stoff og perspektiv fra religionsvitenskap, teologi, filosofi og idéhistorie, men også fra andre samfunns- og kulturfag, samt pedagogikk. Faget har i tillegg viktige estetiske elementer og er nært knyttet til en rekke andre fag i lærerutdanningen. Ved GLU Drammen er emnet organisert under to kunnskaps- og kompetanseområder: 1) Religioner og livssyn; og 2) Filosofi og etikk .

Sammenheng mellom teoretisk innhold, fagdidaktikk og lærerens profesjonalitet og undervisningspraksis vektlegges gjennom hele studiet. Praksis anses derfor som en sentral læringsarena i faget. RLE-faget skal gi lærerstudentene kunnskap og tolkingsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i RLE i skolen.

Faget er også et dannelsesfag. Det skal styrke studentenes vurderings- og handlingskompetanse, deres evne til å reflektere over egne holdninger og til å samarbeide med kollegaer, elever og foreldre omkring utfordringene i det flerkulturelle samfunnet, spesielt med hensyn til religiøse, livssynsmessige, filosofiske og etiske og profesjonsetiske problemstillinger.

Utvikling av profesjonalitet i møte med verdimangfold, religiøst mangfold og kulturelt mangfold i klasserommet er derfor sentralt i RLE-faget i grunnskolelærerutdanningen. Det innebærer blant annet utvikling av:

- kritisk bevissthet rundt dimensjoner ved egen kulturell identitet
- bevissthet om forskjellige typer mangfold, og samfunnsmessige spørsmålsstillinger knyttet til religiøst og kulturelt mangfold og majoritet/minoritets forhold i skole og undervisningssammenheng
- evne til å evaluere kritisk hvordan mangfold kommer til uttrykk i læremateriell i tilknytning til faget, for eksempel i lærebøker, media, videoer, osv.

- evne til å håndtere mangfold i klasserommet med målsetting å forhindre marginalisering og skape et trygt læringsmiljø for elever med forskjellige religiøs og kulturell bakgrunn, preget av gjensidig toleranse og forståelse for hverandres verdier og normer

Nærmere beskrivelse av kunnskapsfeltene

RELIGIONER OG LIVSSYN

Kunnskapsfeltet omfatter emnene kristendom, jødedom, islam, hinduisme, buddhisme og humanisme. Kunnskapsfeltet omfatter kristendommen i eldre og i nyere tid. Fordi kristendom og kristen tro og tradisjon tradisjonelt har preget det norske samfunn har dette en framhevet plass. Med utgangspunkt i religionsvitenskapelige teorier og metoder, drøftes forholdet mellom religion, kultur, etikk og grunnleggende verdier. Aspekter ved religiøst liv, verdier, praksis, samt religiøst mangfold og mangfold innen religionene berøres. De enkelte religionene behandles i religionshistorisk perspektiv. Det arbeides spesielt med religionenes tro, etikk og praksis, og hvordan disse formidles gjennom fortellinger, høytider og estetiske uttrykk. Barns stilling og rettigheter i ulike religioner og livssyn drøftes. Humanisme som livssyn settes i historisk og filosofisk kontekst, med vekt på etiske og menneskerettslige perspektiver.

Delemnet tar opp RLE fagets historie i grunnskolen, og sentrale spørsmål forbundet med religionsog livssynsundervisningens plass i norsk skole. Kunnskap om grunnskolefagets historie i hovedtrekk, begrunnelse, innhold og formål er en viktig del av dette delemne. Det arbeides med grunnleggende ferdigheter, vurdering, så vel som sentral arbeidsmåter i ulike deler av faget, Det legges vekt på inkluderende og saklig undervisning i fagets ulike emner. Skole-hjem samarbeid og utvikling av profesjonell bevissthet og interkulturell kompetanse faller inn under dette emne.

FILOSOFI OG ETIKK

Innen emnet filosofi og etikk legges vekt på vestlig filosofihistorie før 1500, samt menneskerettighetenes virkningshistoriske og filosofiske opphav. Utvikling av kritisk tenkning drøftes og metoder for filosofiske samtaler med barn diskuteres og prøves ut i praksis. Etisk bevissthet, lærerens rolle og forpliktelser i profesjonsetisk sammenheng berøres. Spesielt fokus har barns rettigheter. FNs barnekonvensjon drøftes, og hva den innebærer for barns liv og lærerens ansvar overfor barn både som veiledere i læringsprosesser, som rollemodeller og som barns beskyttere. Det legges vekt på utvikling av kritisk bevissthet i forhold til egen praksis og kulturelle identitet, skolens verdigrunnlag, og fagets innhold. Det arbeides med grunnleggende ferdigheter, vurdering, så vel som sentral arbeidsmåter i ulike deler av faget, Det legges vekt på inkluderende og saklig undervisning i fagets ulike emner. Skole-hjem samarbeid og utvikling av profesjonell bevissthet og interkulturell kompetanse faller inn under dette emne

LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen består blant annet av forelesninger og veiledning. I tillegg kommer studentaktiv læring. Disse læringsaktivitetene er varierte og kan blant annet bestå av, drama- og rollespill, observasjon, undervisning og andre praksisrelaterte aktiviteter, ekskursjoner. En del av disse aktivitetene kan være obligatoriske. Undervisning og læringsaktivitet kan også komme til å skje i samarbeid med øvingslærer. Hvordan undervisning, veiledning og øvrige læringsaktiviteter blir organisert, fremgår av aktuell semesterplan.

Studentene arbeider selvstendig med kunnskapsstoff og utvikling av ferdigheter i faget, i grupper eller individuelt, under veiledning av faglærer og øvingslærer. Studentene utarbeider i forbindelse med faget en individuell arbeidsmappe som dokumenterer læringsaktiviteter og hvordan de har arbeidet

med de ulike kunnskaps- og ferdighetsmålene i faget. Mappen kan bestå av forskjellige typer dokumentasjon: øvingslæreres vurderinger og tilbakemeldinger og studentens refleksjoner omkring disse, seminarreferater, observasjonsrapporter, fordypningsoppgaver og andre skriftlige faglige arbeider, osv. Integrering av faglig kunnskap er en viktig del av all dokumentasjon. Mappen danner grunnlag for sluttvurdering i faget.

DELTAGELSE

Retten til å fremstille seg til vurderingen forutsetter deltakelse i minst 80 % av undervisningen (jfr programplanen).

Som en del av arbeidet med kunnskapsstoff i faget skal studentene utarbeide en obligatorisk fordypningsoppgave i faget. Denne kan godt ta utgangspunkt i en læringsaktivitet og utarbeides i tilknytning til denne.

Hele arbeidsmappen må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

I tillegg kan det forekomme øvrige obligatoriske arbeidskrav. Tid og sted for disse kommer fram av semesterplanen.

VURDERING

Arbeidskrav

Retten til å gå opp til eksamen forutsetter godkjente arbeidskrav. Arbeidskrav som ikke er levert/utført innen fastsatt frist, blir ikke godkjent, og studenten mister retten til å gå opp til eksamen.

Studentene er selv ansvarlige for å holde seg informert om de gjeldende frister og datoer for obligatoriske aktiviteter. Ved sykdom eller lignende må studenten, innen fristen for innlevering/utføring av arbeidskravet, avtale med faglærer om utsatt frist.

Når arbeidskrav som er levert/utført innen fristen ikke blir godkjent, har studenten anledning til én ny innlevering/utførelse. Studenter som har mistet retten til å gå opp til eksamen på grunn av ikke godkjent arbeidskrav, må selv kontakte faglærer for avtale om ny innlevering/utføring av arbeidskravet i neste studieår.

Godkjenning innebærer i denne sammenheng at et arbeid har vært gjenstand for veiledning, at det dokumenterer faglig arbeid med det eller de målområdene det skal dekke, og at det eventuelt kan legges i eksamensmappe for endelig vurdering (se nedenfor).

Vurdering gjennom studietiden

Vurdering gjennom studietiden skjer i tilknytning til studentens arbeid med kunnskapsstoff og ferdigheter i faget. Gjennom veiledning og oppfølging av studentens selvstendige arbeid vurderes studentens faglige, pedagogiske og personlige utvikling, i tilknytning til ferdigheter og kompetanseområder i faget. Herunder faller også vurdering av skikkethet. Faglærer godkjenner mappekomponenter underveis i studieåret. Faglærer og øvingslærer godkjenner til sammen undervisningsopplegg som gjennomføres i praksis.

I løpet av det andre semester skal studenten også ha en kunnskapsprøve (godkjent/ikke godkjent) som omfatter det emne som ikke har blitt eksaminert etter det første semesteret.

Studenten skal ferdigstille en arbeidsmappe. En godkjent arbeidsmappe i RLE1 inneholder arbeider som i ulik grad dokumenterer læringsutbytte. I tillegg inneholder den en godkjent pensumliste (se

nedenfor) og en metatekst (en tekst om de andre tekstene i arbeidsmappen) der studenten forklarer hvilke oppgaver som korresponderer med hvilke punkter nevnt under læringsutbytte ovenfor. Faglærer godkjenner arbeidsmappen når den inneholder godkjente arbeider innenfor følgende kompetansemålområder

- Religioner og livssyn.
- Filosofi og etikk

Studenten skal skrive én eller flere oppgaver som til sammen dokumenterer arbeid med disse målområdene.

Andre krav som stilles til en godkjent arbeidsmappe:

- Både kristendom, én annen religion og ett livssyn skal være omhandlet.
- Emnet "filosofi og etikk" skal være omhandlet.
- På minst ett område skal studenten ha omhandlet et tema av relevans for fagdidaktikk eller yrkesetikk. Denne praksisoppgave godkjennes av faglærer og øvingslærer til sammen.
- Studenten skal utarbeide et undervisningsopplegg som gjennomføres i praksis. Dette undervisningsopplegg godkjennes av faglærer og øvingslærer sammen.
- På minst ett område skal studenten arbeide individuelt og ekstra grundig med en faglig problemstilling (fordypningsoppgave).
- På minst ett område skal studenten ha arbeidet i gruppe.

Arbeidsmappen vurderes til godkjent/ikke godkjent.

1. semester: G1RLE101 Muntlig eksamen i religioner og livssyn (15 stp) A-F, 50 %

Muntlig eksamen finner sted mot slutten av semesteret og omfatter emnet "Religioner og livssyn". Den har form av en samtale eller dialog på ca 30 minutter mellom faglærer og den enkelte student. Den første delen av samtalen skal ta utgangspunkt i ett eller flere arbeider i studentens arbeidsmappe. Studenten velger i denne forbindelse selv tema, og gis anledning til å utdype kunnskaper, ferdigheter og holdninger relatert til RLE. Den andre delen av samtalen skal ta for seg ett eller flere temaer som er poengtert i fagplanen og inngår i studentens godkjente pensumliste, men som ikke er behandlet i arbeidsmappen. Her dokumenteres breddekunnskaper. Intern sensor (faglærer) velger tema for denne delen av samtalen. Muntlig eksamen vurderes av faglærer og ekstern eller intern sensor. Det gis bokstavkarakter som teller 50% av endelig karakter.

For å melde seg opp til eksamen må den del av studentens arbeidsmappe som omhandler emnet "religioner og livssyn" være godkjent av faglærer.

2. semester: G1RLE102 Presentasjonsmappe (15 stp) A-F, 50 %

Vurdering etter andre semester er skriftlig. Studenten skal levere en **presentasjonsmappe** mot slutten av semesteret. Presentasjonsmappen skal inneholde et utvalg av (eventuelt utdrag av) arbeider som hentes fra arbeidsmappen, samt en innledende metatekst. Kriterier for utvalg til presentasjonsmappen bestemmes av faglærer og kunngjøres cirka én uke før den skal leveres. Omfang av presentasjonsmappen skal tilsvare maks 13 sider i Word-utskrift (Times New Roman 12, linjeavstand 1,5). Det gis bokstavkarakter som teller 50% av endelig karakter.

For å melde seg opp til eksamen må hele studentens arbeidsmappe og øvrige arbeidskrav være godkjent av faglærer.

Vurderingsuttrykk

Det gis bokstavkarakter på en skala fra A-F, hvor A er beste karakter og E er laveste ståkarakter.

LITTERATUR

Den enkelte student setter selv opp sin egen pensumliste med utgangspunkt i forslag fra faglærer. Pensumlisten må godkjennes av faglærer. Pensumlisten for eksamen etter det første semesteret skal omfatte ca 1000 sider.

Mal versjon 1.0: 4. mars 2010

G1MAT100 G1MAT101 G1MAT102	Matematikk 1 Skriftlig eksamen høstsemesteret 2. studieår Muntlig eksamen vårsemesteret 2. studieår	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2010	HØST/VÅR 2011-2012

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAPER

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, med et spesielt fokus på begynneropplæringen
- har kunnskap i algebra, geometri, funksjoner, statistikk, kombinatorikk og sannsynlighetsregning og kan knytte denne kunnskapen til lærestoffet på barnetrinnet
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av tallbegrep og tallsystemer

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis

- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

INNHold

Høst:

Tall og algebra er det matematikkfaglige hovedtemaet første semester i faget. Der inngår:

- regning i historiske tallsystemer og i andre tallsystemer samt andre kulturers måte å uttrykke tall og tallregning på
- Utvikling av tallbegrepet med ulike representasjonsformer for tall og overgangen mellom disse formene med fokus på begynneropplæringen
- Oppbygging av posisjonssystemet
- Utvidelse av tallmengder fra naturlige tall til de reelle tallene
- De fire regneartene med fokus på additive og multiplikative strukturer
- Hoderegning – ulike strategier
- Overgang aritmetikk – algebra: eksperimentering og generalisering av figurtall og andre tallmønstre
- Regnearket: lage enkle formler og bruke ferdiglagde formler
- Enkel tallære: partall, oddetall, primtall, faktorisering

Til alle emner overfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at emnene tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmateriell, hjelpemidler, konkretiseringsmateriell.

- Innenfor didaktikk:
- Gjeldende læreplan med vekt på de grunnleggende ferdigheter
- Læring og undervisning i matematikk: presentasjon av forskningsresultater som sier noe om hvordan elever lærer og hva god undervisning er
- Diagnostisk undervisning
- Språk av 1. og 2. orden, regnefortellinger

- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole med fokus på tall og algebra
- Matematikkvansker: årsaker, kartlegging, tilrettelegging

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet trinn 1 – 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning, og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Det skal fokuseres på begynneropplæringen.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering
- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

Vår:

Geometri og måling er de to matematikkfaglige hovedtemaene i fagets andre semester. I tillegg skal studentene tilegne seg kunnskap innenfor statistikk, kombinatorikk, sannsynlighetsregning og funksjonslære.

Geometri og måling:

- egenskaper ved to – og tredimensjonale figurer
- enheter og sammenheng mellom enheter
- avbildninger og symmetri med passer og geometriprogram
- perspektivtegning med passer/linjal og geometriprogram
- areal – og volumbegrep. Utlede arealformler
- beregning av sider og vinkler i mangekanter ved Pytagoras' setning og formlikhet

Til alle emner overfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at emnene tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmateriell, hjelpemidler, konkretiseringsmateriell.

Statistikk:

- ulike diagrammer: blant annet søyle, stolpe, linje og sektor
- sentralmål: utregning av gjennomsnitt, typetall og median i klassedelt og ikke- klassedelt materiale
- spredningsmål: variasjonsbredde og betydning av standardavvik
- Kombinatorikk og sannsynlighetsregning:
- bruk av multiplikasjonsprinsippet i enkle oppgaver relevante for mellomtrinnet
- enkel sannsynlighetsregning knyttet til spill og lotteri

Funksjonslære:

- funksjonsbegrepet
- lineære funksjoner, proporsjonaliteter, omvendt proporsjonalitet knyttet til praktiske situasjoner

- Selv om det faglige nivået i statistikk, sannsynlighetsregning, kombinatorikk og funksjonslære ligger over nivået studentene skal arbeide på, skal de se betydningen av disse emnene i barnetrinnets stoffutvalg

Innenfor didaktikk:

- Diagnostisk undervisning
- Kommunikasjon i matematikk, ulike modeller
- Å uttrykke seg muntlig og skriftlig i matematikk: å begrunne, argumentere og utføre enkle bevis innenfor geometri
- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole innenfor de relevante fagområdene

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet trinn 1 – 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Det skal fokuseres på begynneropplæringen.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering
- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

LÆRINGSAKTIVITETER

Studentene skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter. IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring og veiledning.

DELTAGELSE

Studenten må delta i minst 80 % av undervisningen for å kunne fremstille seg til vurdering i emnet (jfr.programplan for utdanningen).

VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Der er to arbeidskrav hvert semester. Flere oppgaver kan inngå i hvert arbeidskrav. Semesterplanen vil gi mer detaljert informasjon. Begge arbeidskrav må være godkjent for å gå opp til eksamen. Ved eksamen kan det stilles spørsmål basert på arbeidskravene.

Avsluttende vurdering

- Første semester: Skriftlig, 6 timers individuell eksamen (15 stp)
- Andre semester: Muntlig, individuell eksamen på 45 minutter (15 stp)

Samlet karakter i faget gis når begge vurderingsenheter er bestått. Karakterene fra de to vurderingsenheter vektet likt i fagets endelige karakter.

Vurderingsuttrykk

Begge semestre: Det gis bokstavkarakterer fra A – F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Kalkulator ved skriftlig eksamen

LITTERATUR

Litteraturliste foreligger ved semesterstart.